

Motion

1981/82: 2292

Olle Göransson m. fl.

Program för regional utveckling och resurshushållning (prop. 1981/82:113)

Den regionalpolitiska propositionens förslag innebär begränsningar av stödområdet i Västmanland. F. n. ingår Fagerstaregionen (Fagersta, Norberg, Skinnskattebergs kommuner) i stödområde 2 liksom Salaregionen med Sala och Heby kommuner. Möjligheter till lokaliseringstöd finns även i Surahammar och Hallstahammar eftersom dessa kommuner i likhet med Fagerstaregionen omfattas av de temporära bestämmelserna för Bergslagen. Propositionens förslag innebär att endast Fagerstaregionen blir kvar i stödområdet och inplaceras i stödområde C. För detta ställningstagande åberopar regeringen länsstyrelsens begäran i länsprogram 1980 att Fagerstaregionen skall placeras i stödområde 4 samt att Sala, Heby, Surahammar och Hallstahammar skall placeras i stödområde 2. Den hemställan som länsstyrelsen gjorde i december 1981 angående stödområdesfrågan har inte beaktats mer än i mycket begränsad omfattning.

Sedan länsprogram 1980 utarbetades för snart två år sedan har en "akutisering" skett av omstruktureringen i den västmanländska industrin. Ett förhållande som påverkat Fagerstaregionen men även i mycket stor utsträckning Hallstahammars och Surahammars kommuner.

I Hallstahammar svarade år 1975 Bulten-Kanthal och Hallstahammars bruk för 75 % av den industrisysselsättning som utgjorde ca 60 % av kommunens arbetsmarknad på totalt ca 8700 arbetstillfällen. Sedan 1975 har 1100 arbetstillfällen försvunnit vid de två företagen varav drygt 600 under 1981 och ytterligare ett par hundra kommer att försvinna under 1982. Konsekvenserna av arbetsmarknadsutvecklingen har blivit att kommunen har förlorat drygt 1100 personer sedan början av 1970-talet och vid årsskiftet 1981-1982 uppgick befolkningen till 17900 personer. Konsekvenserna av den negativa befolkningsutvecklingen har inneburit stora påkänningar på den kommunala ekonomin.

Surahammars kommun som befolkningsmässigt endast är drygt hälften så stor som Hallstahammars kommun hade 1975 en industrisektor som till 95 % bestod av de tre bruksföretagen Surahammars Bruk, Ramnäs Bruk och Wirsbo Bruk. Industrisektorn svarade i likhet med Hallstahammar för ca 60 % av arbetsmarknaden. Arbetsmarknaden i sin helhet uppgick vid denna tidpunkt till ca 4600 arbetstillfällen. Sedan 1975 har det skett en nettoförlust på 500 industrijobb vid de tre bruksföretagen i Surahammar varav ungefär hälften under 1981.

Med hänsyn till vad som ovan sagts och under återopande av den hemställan som gjorts av länsstyrelsen i december 1981 bör Hallstahammar och Surahammar utses av regeringen till s. k. kriskommuner under en treårsperiod, vilket innebär möjligheter till lokaliseringsstöd för större investeringar även efter den 1 juli. Ett sådant beslut förutses även innebära en utökning av de medel som länsstyrelsen enligt propositionen skall erhålla för regionala utvecklingsinsatser.

Fördelningen av medel mellan länsstyrelserna för regionala utvecklingsinsatser berörs inte i propositionen. För landet i sin helhet uppgår dessa medel till 275 milj. kr., vilket kan ifrågasättas om det är en tillräcklig volym på medel för dessa åtgärder.

Förutom vad som ovan sagts om behovet av medel för regionala utvecklingsinsatser i Västmanland bör för Västmanlands del även invägas att Salaregionen försvinner ur stödområdet. Salaregionen med Sala och Heby kommuner tillhör de kommuner som har en stor andel arbetstillfällen inom jord- (och skogs-) bruket och har förhållandevis många glesbygdsbor. Industrisektorn svarar endast för ca 19% av arbetsmarknaden i Sala. Resurser för regionala utvecklingsinsatser i Salaregionen är ytterst angelägna.

Ytterligare ett skäl för mera åtgärdsmedel till Västmanland är de planeringstal som återopas i propositionen. Västmanland är det län som näst Norrbotten och Gävleborgs län enligt prognosen för 1990 kommer att ha den största negativa skillnaden i förhållande till planeringstalet om inte kraftfulla åtgärder vidtas.

Med hänsyn till vad som ovan anförts hemställer vi

1. att riksdagen hos regeringen begär att Hallstahammar och Surahammar kommuner utses till s. k. kriskommuner för en treårsperiod, vilket innebär möjligheter till lokaliseringsstöd för investeringar över 7 milj. kr.,
2. att medel för regionala utvecklingsinsatser tillställs länet med hänsyn till utvecklingen i Hallstahammar och Surahammar kommuner liksom förlusten av befintliga stödmöjligheter till Salaregionen.

Stockholm den 24 mars 1982

OLLE GÖRANSSON (s)

THURE JADESTIG (s)

ROLAND SUNDGREN (s)

LENA HJELM-WALLÉN (s)

KARL-GUSTAF MATHSSON (s)